

Η Επανάσταση του 1821

11^ο Δημ. Σχολείο Παλ. Φαλήρου «Ελένη Γλύκατζη Αρβελέρ»

Ε΄ τάξη – 2024 / 2025

Ρήγας Φεραίος

Ο Ρήγας Βελεστινλής ή Φεραίος (Βελεστίνο Μαγνησίας, 1757 - Βελιγράδι, 24 Ιουνίου 1798) ήταν Έλληνας συγγραφέας, πολιτικός, στοχαστής και επαναστάτης.

Θεωρείται εθνομάρτυρας και πρόδρομος της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Αδαμάντιος Κοραής

Ο Αδαμάντιος Κοραής (Σμύρνη, 27 Απριλίου 1748 – Παρίσι, 6 Απριλίου 1833), ήταν Έλληνας φιλόλογος με βαθιά γνώση του ελληνικού πολιτισμού. Ο Κοραής είναι ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του νεοελληνικού.

Η Φιλική Εταιρεία

Εμμανουήλ Ξάνθος – Νικόλαος Σκουφάς – Αθανάσιος Τσακάλωφ

Εμμανουήλ Ξάνθος

Νικόλαος Σκουφάς

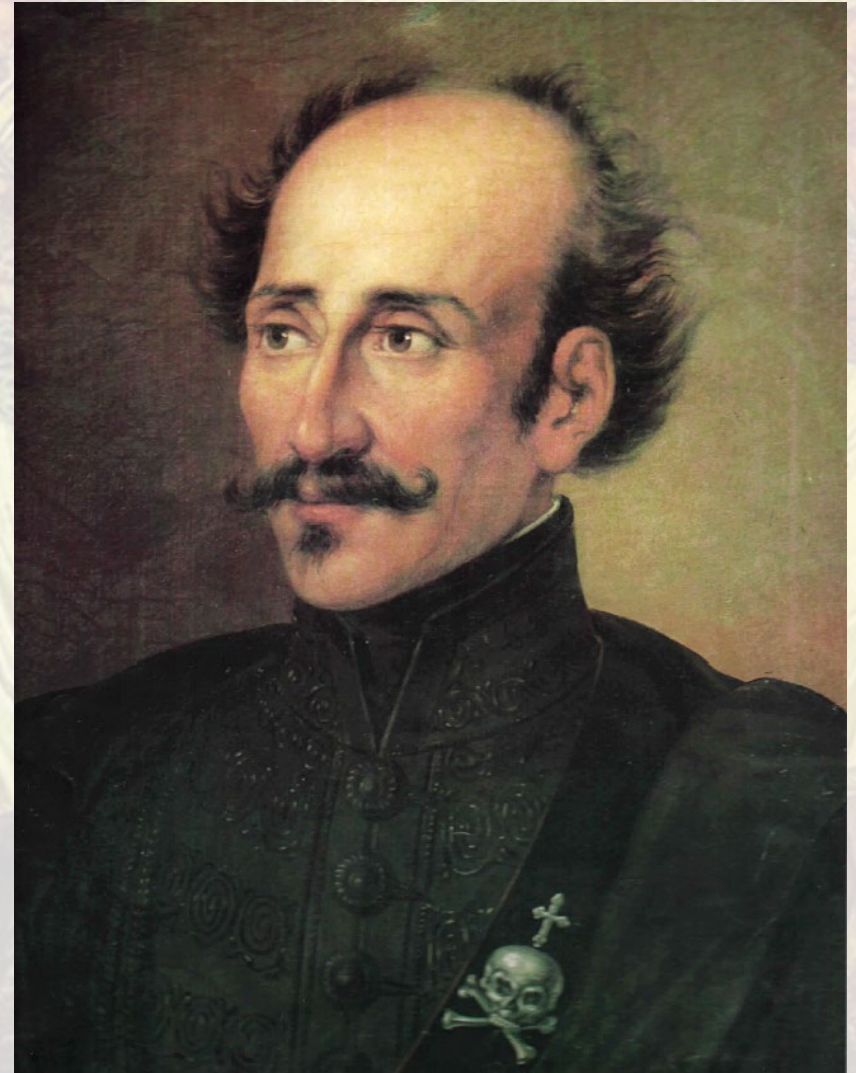
Αθανάσιος Τσακάλωφ

Η Φιλική Εταιρεία ήταν η σημαντικότερη από τις μυστικές οργανώσεις που σχηματίστηκαν για την προετοιμασία της Επανάστασης του 1821, για την απελευθέρωση των Ελλήνων από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησό της Ρωσίας, και σύμφωνα με τους παλαιότερους ιστορικούς, από τον Εμμανουήλ Ξάνθο, τον Νικόλαο Σκουφά και τον Αθανάσιο Τσακάλωφ.

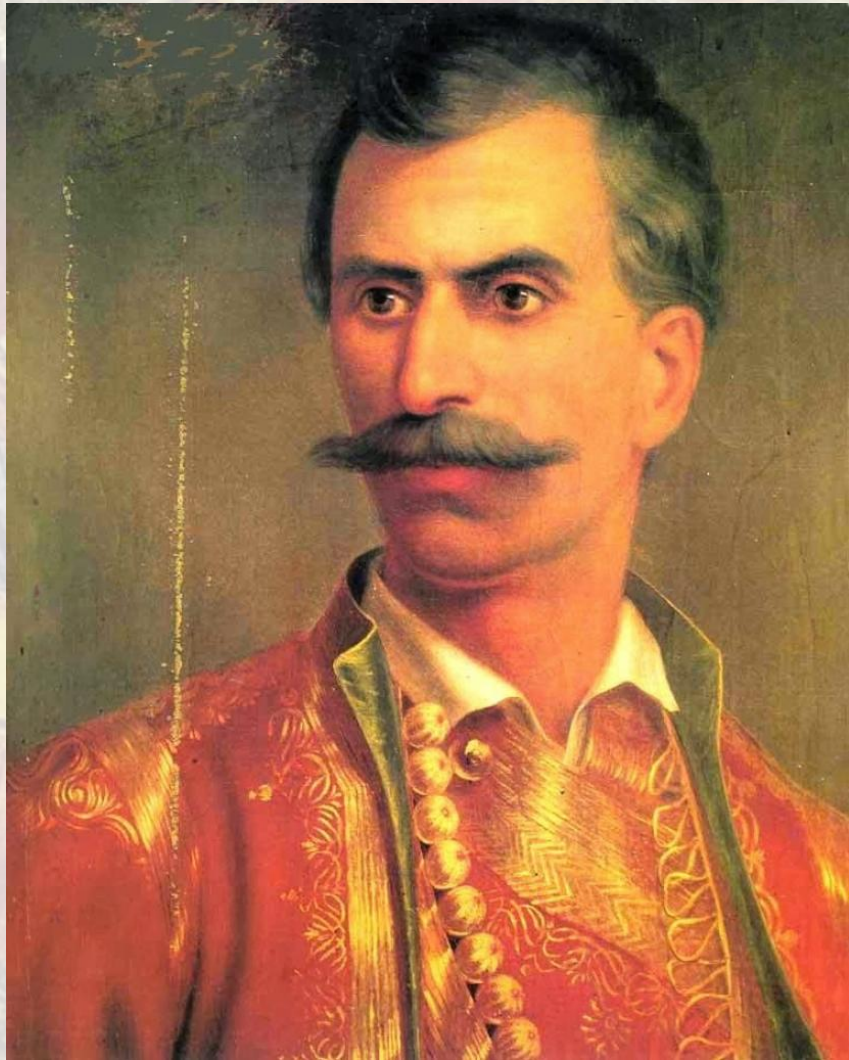
Αλέξανδρος Υψηλάντης

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης (1792 - 1828) ήταν Έλληνας ευγενής της Ρωσικής αριστοκρατίας, αξιωματικός του Ρωσικού Στρατού που έφερε τον βαθμό του Υποστράτηγου και Αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας.

Ξεκίνησε την Ελληνική Επανάσταση στις Ηγεμονίες της Μολδαβίας και της Βλαχίας.

Γεωργάκης Ολύμπιος

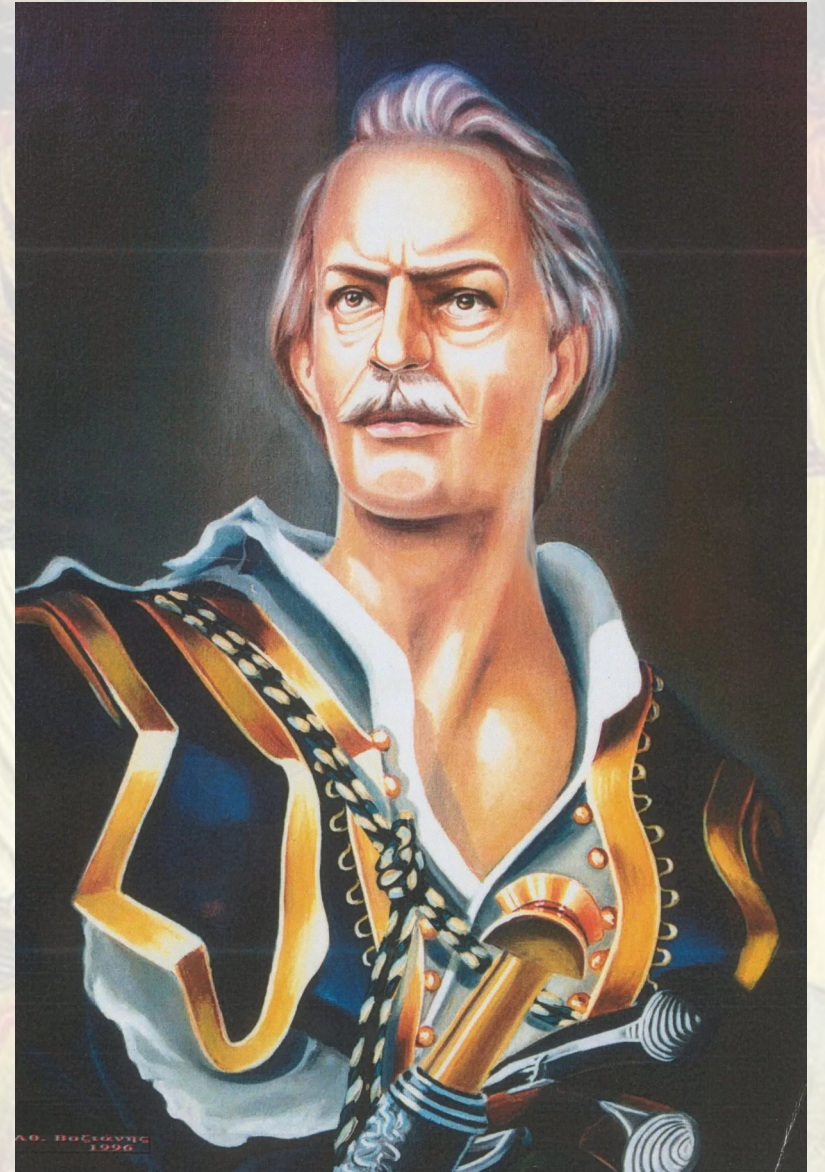
Ο Γεωργάκης Ολύμπιος (1772 – 1821) ήταν αρματολός, Φιλικός, αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης, από τους πιο άξιους συνεργάτες του Αλεξάνδρου Υψηλάντη κατά τον Αγώνα στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.

Σκοτώθηκε κατά την πολιορκία της Μονής Σέκκου από τους Οθωμανούς, όταν ανατίναξε την πυριτιδαποθήκη για να μην πέσουν αυτός και οι σύντροφοί του στα χέρια τους.

Εμμανουήλ Παπάς

Ο Εμμανουήλ Παπάς (1772 - 1821) ήταν Έλληνας έμπορος, τραπεζίτης, μέλος της Φιλικής Εταιρείας και οπλαρχηγός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Υπήρξε πρωτεργάτης της εξέγερσης στη Χαλκιδική και μία από τις αγνότερες και ηρωικότερες μορφές του Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Στις 17 Μαΐου του 1821 κήρυξε την Επανάσταση στη Μακεδονία ως "αρχηγός και υπερασπιστής της Μακεδονίας".

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης (1770 - 1843) ήταν Έλληνας αρχιστράτηγος και ηγετική μορφή της Επανάστασης του 1821, οπλαρχηγός, πληρεξούσιος, Σύμβουλος της Επικρατείας.

Διακρίθηκε στην Άλωση της Τριπολιτσάς, στις μάχες στο Βαλτέτσι και στα Δερβενάκια.

Απέκτησε το προσωνύμιο Γέρος του Μοριά. Μετά θάνατον τιμήθηκε από την Ελληνική Πολιτεία με τον βαθμό του Στρατάρχη.

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

Ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης (1765 - 1848) ήταν Έλληνας οπλαρχηγός και πολιτικός. Ήταν γόνος της ιστορικής μανιάτικης οικογένειας των Μαυρομιχαλαίων, έκτος και τελευταίος Μπέης της Μάνης, οπλαρχηγός του 1821 και πρωθυπουργός της Ελλάδας από τη θέση του προέδρου του Εκτελεστικού Σώματος του ελληνικού κράτους.

Σχεδόν πενήντα από τα μέλη της πολυάριθμης και επιφανούς οικογένειάς του, έπεσαν στον αγώνα για την ανεξαρτησία της Ελλάδας.

Κωνσταντίνος Δημητρίου

Δημήτριος Πλαπούτας

Ο Δημήτρης Πλαπούτας (ή Κολλιόπουλος) (1786 - 1864) ήταν Έλληνας στρατηγός, βουλευτής Καρύταινας (1844-1847), γερουσιαστής (1847-1862), επίτιμος υπασπιστής του βασιλιά Όθωνα, Διοικητής της 12ης Τετραρχίας Αρκαδίας της Βασιλικής Φάλαγγας του Όθωνα και αγωνιστής της ελληνικής επανάστασης.

Ήταν επικεφαλής του αγώνα στην Αρκαδία μαζί με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη.

Νικήτας Σταματελόπουλος (Νικηταράς)

Ο Νικήτας Σταματελόπουλος, γνωστότερος ως Νικηταράς (1781 - 1849), ήταν σπουδαίος οπλαρχηγός και ηγετική μορφή της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Έμεινε γνωστός με το ψευδώνυμο Τουρκοφάγος.

Αθανάσιος Διάκος

Ο Αθανάσιος Διάκος (1788 - 1821) ήταν Έλληνας οπλαρχηγός από τους πρωταγωνιστές ήρωες του πρώτου έτους της Επανάστασης του 1821, ο οποίος έδρασε στη Στερεά Ελλάδα.

Με ορμητήριο τη Λιβαδειά έδωσε πολλές νικηφόρες μάχες.

Στη μάχη της Αλαμάνας κατά του Ομέρ Βρυώνη συνελήφθη και αφού μεταφέρθηκε στη Λαμία, δολοφονήθηκε έπειτα από βασανιστήρια από τους Τούρκους στις 24 Απριλίου 1821.

Ο Ελληνικός Στρατός του απένειμε τιμητικά τον βαθμό του Στρατηγού.

Οδυσσέας Ανδρούτσος

Ο Οδυσσέας Βερούσης ή Ανδρούτσος (1790 – 1825) ήταν γενναίος οπλαρχηγός της Επανάστασης του 1821.

Πολέμησε μέχρι το 1820 για λογαριασμό του Αλή Πασά και στη συνέχεια αγωνίστηκε για την επανάσταση.

Περίφημη ήταν η μάχη κατά των Τούρκων στο Χάνι της Γραβιάς. Το 1825 κατηγορήθηκε για συνεργασία με τους Τούρκους και φυλακίστηκε στην Ακρόπολη των Αθηνών όπου και δολοφονήθηκε από τον Γκούρα πριν δικαστεί στις 5 Ιουνίου του ίδιου χρόνου.

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Η Λασκαρίνα "Μπουμπουλίνα" Πινότση (1771 - 1825) ήταν Ελληνίδα ηρώίδα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Υπήρξε ίσως η σπουδαιότερη γυναίκα που έλαβε μέρος στην Επανάσταση.

Μετά τον θάνατο της και ύστερα από 193 έτη, έλαβε τιμητικά από την Ελληνική Πολιτεία τον βαθμό της Υποναυάρχου.

Γιάννης Δυοβουνιώτης

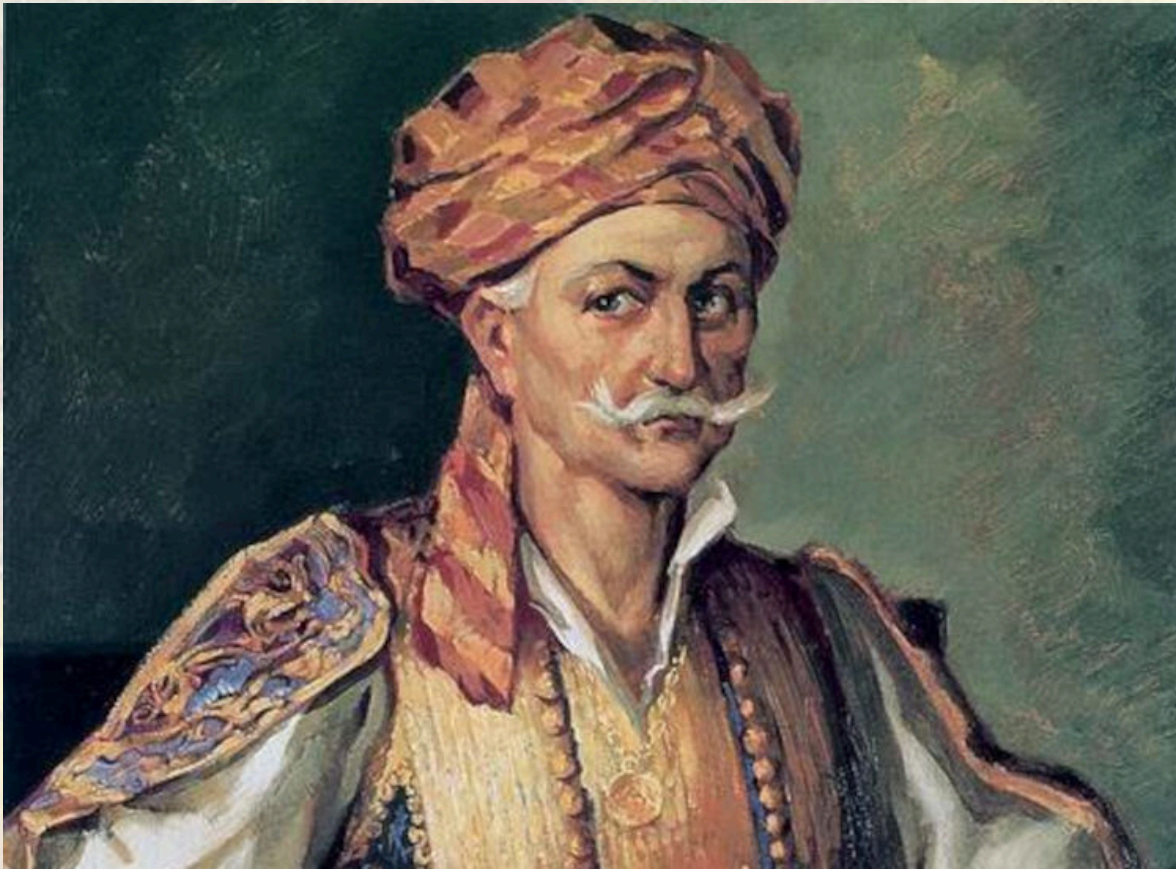
Ο Γιάννης Ξύκης ή Δυοβουνιώτης (1757 - 1831) ήταν Έλληνας οπλαρχηγός της Στερεάς, γεννημένος στο χωριό Δύο Βουνά της Φθιώτιδας.

Αγωνίστηκε ασταμάτητα, παίρνοντας μέρος σε όλες τις μάχες, μέσα και έξω από τα όρια της Ρούμελης, χωρίς ποτέ να αναμειχθεί στις πολιτικές ίντριγκες.

Σημαντικότερη στιγμή του υπήρξε το ευφυές σχέδιό του για την αναχαίτιση της στρατιάς του Μπεχρέμ πασά στη θέση Βασιλικά, στις 26 Αυγούστου 1821.

Δημήτριος Ξηρός - Πανουργιάς

Ο Δημήτριος Ξηρός ή Πανουργιάς (1759 ή 1767 - 1834) ήταν Έλληνας οπλαρχηγός της Άμφισσας, από τους σημαντικότερους οπλαρχηγούς του Αγώνα.

Έλαβε μέρος στις μάχες της Αλαμάνας και στο Χάνι της Γραβιάς, πρωταγωνίστησε στην καύση των σιτηρών κατά την κάθοδο του Δράμαλη, ενώ ξεχώρισε στη μάχη της Άμπλιανης και στην παράδοση του Ακροκορίνθου τον Ιανουάριο του 1822.

Ο Πανουργιάς δεν έλαβε μέρος στις εμφύλιες διαμάχες του 1825 και προσπάθησε, ανεπιτυχώς, να σώσει τον Οδυσσέα Ανδρούτσο.

Δόμνα Βισβίζη

Η Δόμνα Βισβίζη, (1783 - 1850) ήταν καπετάνισσα και αγωνίστρια της επανάστασης του 1821 από την Αίνο της Ανατολικής Θράκης.

Μετά τον θάνατο του συζύγου της ανέλαβε η ίδια τη διοίκηση του πλοίου «Καλομοίρα» παίρνοντας μέρος σε ναυμαχίες και άλλες επιχειρήσεις. Το 1824 η «Καλομοίρα» έγινε πυρπολικό και μ' αυτό καταστράφηκε στον Τσεσμέ η φρεγάτα - θησαυροφυλάκιο του τουρκικού στόλου.

Πέθανε ξεχασμένη από όλους στον Πειραιά, ενώ είχε δώσει όλη της την περιουσία για τον Αγώνα.

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος

Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος (1791 - 1865) ήταν κυρίαρχη προσωπικότητα στην εποχή πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την Επανάσταση του 1821.

Έδρασε αρχικά στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, στη συνέχεια στην Πίζα και τέλος στην Ελλάδα, όπου έλαβε μέρος στην επανάσταση του 1821. Θεωρήθηκε υπεύθυνος για την ήττα των Ελλήνων στο Πέτα αλλά και για τη διάσωση του Μεσολογγίου στην Α΄ πολιορκία του.

Μεταξύ 1822 – 1844 διετέλεσε τέσσερις φορές πρωθυπουργός.

Κωνσταντίνος Κανάρης

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης (1790 ή 1793 – 1877) ήταν Έλληνας επαναστάτης, σπουδαία μορφή του ναυτικού αγώνα κατά την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και μετέπειτα ναύαρχος και πολιτικός, ο οποίος διετέλεσε πέντε φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας.

Έμεινε στην ιστορία για την πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας στη Χίο, της αντιναυαρχίδας στην Τένεδο, στην εκστρατεία στην Αλεξάνδρεια αλλά και σε άλλες πολλές ναυτικές επιχειρήσεις.

Σελιόν Μπρεσανάι

Μάρκος Μπότσαρης

Ο Μάρκος Μπότσαρης (1790 –1823) ήταν Έλληνας οπλαρχηγός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 και καπετάνιος των Σουλιωτών. Γρήγορα ξεχώρισε για τις νίκες του εναντίον των Τούρκων. Μετείχε στη μάχη του Πέτα και στην υπεράσπιση του Μεσολογγίου και σκοτώθηκε στο Κεφαλόβρυσο της Ευρυτανίας.

Για τις συνολικές του υπηρεσίες και τη μεγάλη συνεισφορά του στον αγώνα, μετά θάνατον έλαβε τιμητικά το στρατιωτικό βαθμό του Στρατηγού.

Ανδρέας Μιαούλης

Ο Ανδρέας Μιαούλης (1769 – 1835) ήταν Έλληνας караβοκύρης, πολιτικός και ναύαρχος, που διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο στα γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, καθώς και στη μετέπειτα πολιτική ζωή του νεοσύστατου ελληνικού κράτους.

Ήταν νικητής στις ναυμαχίες των Πατρών, των Σπετσών, της Σάμου, του Γέροντα, της Μεθώνης και του κάβο Μπαμπά, ενώ ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η συμβολή του στον εφοδιασμό της πόλεως του Μεσολογγίου κατά την πολιορκία της από τους Τούρκους.

Μαρία Παπαπετροπούλου

Μαντώ Μαυρογένους

Η Μαντώ Μαυρογένους γεννήθηκε στην Τεργέστη το 1796 και πέθανε στην Πάρο το 1840, σε ηλικία 44 ετών. Ήταν Ελληνίδα πολεμίστρια της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, με καταγωγή από τη Μύκονο. Για τη συνολική της προσφορά στον Αγώνα τιμήθηκε από τον Ιωάννη Καποδίστρια με τον βαθμό της Αντιστρατήγου. Εξορίστηκε από τον πολιτικό Ιωάννη Κωλέττη και τελικά πέθανε πάλι στην Πάρο, καθώς είχε ξοδέψει όλη της την περιουσία για τον αγώνα.

Δημήτριος Παπανικολής

Ο Δημήτριος Παπανικολής (1790 - 1855) ήταν σπουδαίος Έλληνας αγωνιστής κατά την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και διάσημος πυρπολητής.

Με τα πυρπολικά του στις ναυμαχίες της Ερεσσού και του Γέροντα τρομοκράτησε τους Τούρκους.

Μετείχε και σε πολλές άλλες καταδρομικές και αποβατικές επιχειρήσεις, όπου οι επιτυχίες του είχαν καταπλήξει τους άλλους ναυμάχους.

Κίτσος Τζαβέλλας

Ο Κυριάκος "Κίτσος" Τζαβέλλας ή Τζαβέλλας (1801 - 1855) ήταν Έλληνας αγωνιστής της επανάστασης του '21 από το Σούλι της Ηπείρου και μετέπειτα στρατηγός, υπουργός και πρωθυπουργός.

Το χαρακτηριστικό του ήταν ότι μετείχε με γενναιότητα σε όλες τις μεγάλες μάχες της Επανάστασης. Ξεχωρίζει η ηγεσία σε ένα από τα τρία σώματα Μεσολογγιτών που πραγματοποίησαν την Έξοδο τον Απρίλιο του 1826.

Παπαφλέσσας (Γρηγόριος Δικαίος)

Ο Γρηγόριος Δικαίος (1788 –1825), περισσότερο γνωστός ως Παπαφλέσσας, ήταν Έλληνας κληρικός, πολιτικός και ένας από τους κορυφαίους αγωνιστές της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Η δράση του ξεκίνησε ως μέλος της Φιλικής Εταιρείας που ξεσήκωσε την Πελοπόννησο για την Επανάσταση, συνεχίστηκε με πολλές μάχες στις οποίες έλαβε μέρος και ολοκληρώθηκε με την ήττα του στο Μανιάκι της Μεσσηνίας το 1825, όπου μόνο αυτός αντιτάχθηκε στον Ιμπραήμ που κατέστρεφε όσα πέτυχαν οι Έλληνες τα προηγούμενα χρόνια της Επανάστασης.

Δημήτρης Παππάς

Δημήτριος Υψηλάντης

Ο Δημήτριος Υψηλάντης (1793 – 1832) ήταν Έλληνας πρίγκηπας, στρατιωτικός, αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 και πολιτικός.

Μετείχε σε πολλές μάχες της Επανάστασης στην Πελοπόννησο και ήταν αυτός που έδωσε την τελευταία μάχη στην Πέτρα της Βοιωτίας (1828). Πολεμήθηκε από πολλούς, αυτό όμως δεν τον εμπόδισε να παραμείνει σταθερός στα πιστεύω και τις αξίες του.

Χαρακτηρίστηκε από τον ιστορικό Κωνσταντίνο Βακαλόπουλο ως ο «αγνότερος ίσως και ο περισσότερο ανιδιοτελής από τους αρχηγούς της Ελληνικής Επανάστασης».

Ιωάννης Μακρυγιάννης

Ο Ιωάννης Τριανταφύλλου, γνωστότερος ως Ιωάννης Μακρυγιάννης (1797 - 1864), ήταν Έλληνας οπλαρχηγός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, στρατιωτικός, πολιτικός και συγγραφέας.

Δεν ήταν από τους επώνυμους οπλαρχηγούς, δε δίσταζε όμως να μετέχει όπου τον καλούσαν και τον χρειάζονταν π.χ. με τον Νικητάρá, τον Ανδρούτσο και τον Δημήτριο Υψηλάντη.

Μετά την απελευθέρωση ήταν από τους ηγέτες της επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 για την ψήφιση Συντάγματος.

Φοίβος Στεργίου

Γεώργιος Καραϊσκάκης

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης ή Καραϊσκος (1782 - 1827) ήταν κλέφτης, αρματολός και στρατάρχης της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Παρ' ότι είχε αμφιλεγόμενη πορεία στην Επανάσταση, ξεχώρισε μετά το 1826 μετά τις συνεχόμενες νίκες του στα Δόμβραινα, στο Δίστομο και στην Αράχοβα, επέστρεψε στο στρατόπεδο των Ελλήνων στην Ελευσίνα έχοντας απελευθερώσει όλη τη Στερεά Ελλάδα εκτός από το Μεσολόγγι, τη Βόνιτσα και τη Ναύπακτο. Σκοτώθηκε σε αψιμαχία το 1827

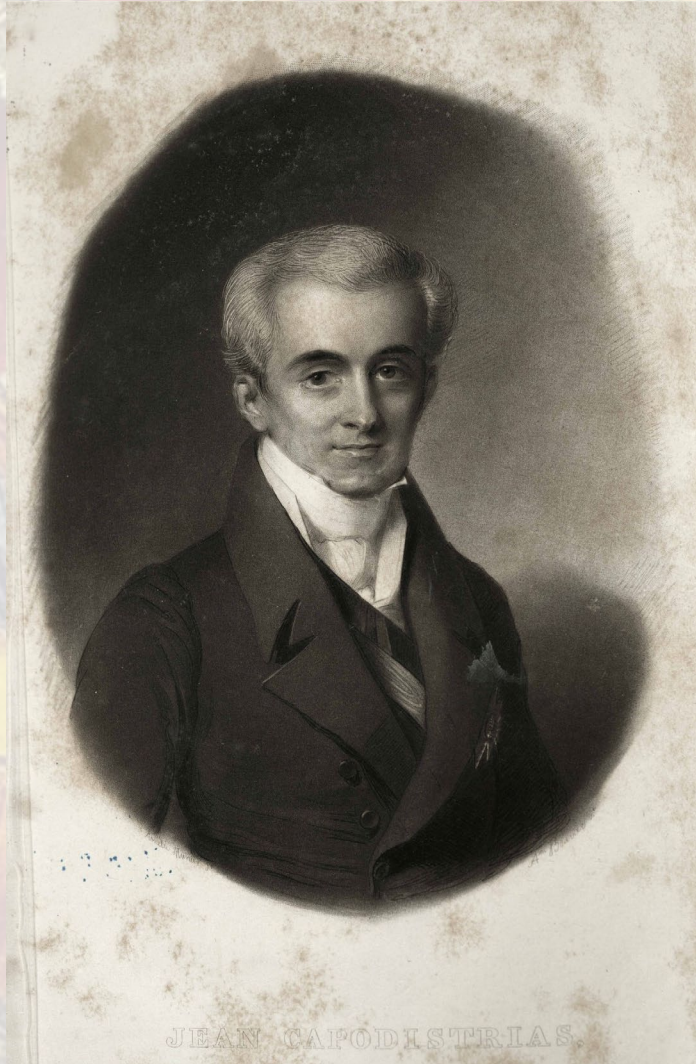
Κάρολος Φαβιέρος

Ο Κάρολος Φαβιέρος (1782 – 1855) ήταν Γάλλος φιλέλληνας στρατηγός και διοικητής του τακτικού στρατού της Ελλάδας κατά την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Θεωρείται ο ικανότερος και ο πλέον αγαπητός από όλους τους φιλέλληνες αξιωματικούς που αγωνίσθηκαν στο πλευρό των Ελλήνων επαναστατών, στο διάστημα από το 1823 έως το 1828.

Χαρακτηρίστηκε ως ένας από τους ειλικρινέστερους και πιο ανιδιοτελείς φιλέλληνες.

Ιωάννης Καποδίστριας

Ο Ιωάννης Καποδίστριας (1776 – 1831) ήταν Έλληνας διπλωμάτης, πολιτικός, ιατρός και είχε τον τίτλο ευγενείας του κόμη. Διετέλεσε υπουργός εξωτερικών της Ρωσικής Αυτοκρατορίας και αργότερα ως πρώτος κυβερνήτης του νέου ελληνικού κράτους τη μεταβατική περίοδο κατά την οποία η χώρα τελούσε υπό την προστασία των Μεγάλων Δυνάμεων.

Έβαλε τα θεμέλια για το σύγχρονο ελληνικό κράτος παρ' ότι συνάντησε ισχυρές αντιδράσεις, οι οποίες οδήγησαν στον θάνατό του.

Διονύσιος Σολωμός

Ο Διονύσιος Σολωμός (1798 – 1857) ήταν Έλληνας ποιητής, ιδιαίτερα γνωστός για τη συγγραφή του ποιήματος «Ύμνος εις την Ελευθερίαν», οι πρώτες δύο στροφές του οποίου έγιναν ο εθνικός ύμνος της Ελλάδας και ύστερα της Κύπρου.

Σημαντικό έργο του είναι οι «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι», που αναφέρεται στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου και την ηρωική έξοδο των κατοίκων, ενώ άλλα ποιήματα του που έχουν σχέση με την επανάσταση του 1821 είναι «Η Γυναίκα της Ζάκυθος», η «Ωδή εις το θάνατο του Λόρδου Μπάιρον», «Η καταστροφή των Ψαρών», «Εις Μάρκον Μπότσαρη».

Μυρσίνη Ψύχα

11ο Δημ. Σχολείο Παλαιού Φαλήρου
«Ελένη Γλύκατση Αρβελέρ»
2024 / 2025